МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ТА ІНОЗЕМНИХ МОВ

МАТЕРІАЛИ ІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИКИ Й МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ МОВ У КОНТЕКСТІ ВХОДЖЕННЯ УКРАЇНИ У ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРОСТІР

Умань

3 квітня 2025 р.

УДК 81’25: 81: 371. 2: 82. 09

Рекомендовано до друку вченою радою факультету менеджменту Уманського національного університету (протокол № 4 від 11 квітня 2025 р.)

Редакційна колегія:

НОВАК І. М.	– д.е.н., професор, декан факультету менеджменту Уманського національного університету;
КОМІСАРЕНКО Н. О.	– к.пед.н., доцент, завідувач кафедри української та іноземних мов Уманського національного університету;
КАРИЧКОВСЬКИЙ В. Д.	– д.пед.н., професор кафедри позашкільної освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова;
КАЗАК Ю. Ю.	– доктор філософії, доцент; доцент кафедри англійської мови та методики її навчання, декан факультету іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;
YULIYA P. ROBB-WILLIAMSON	– (Ed. S.) University of West Florida; ESL Teacher and Department Chair at Leon C. King High School, Tampa (FL);
КАРИЧКОВСЬКА С. П.	– к.пед.н., доцент, доцент кафедри української та іноземних мов, заступник декана факультету менеджменту з профорієнтаційної роботи Уманського національного університету;
БЕЧКО Я. В.	– к.філол.н., доцент, доцент кафедри української та іноземних мов Уманського національного університету.

За достовірність та оригінальність поданих матеріалів конференції відповідальність несуть автори публікацій. Редакція не несе відповідальності за професійно-змістовну коректність матеріалів, що публікуються та коректність посилань на літературні джерела, інтернет-ресурси, що містяться у тексті тез.

Проблеми лінгвістики й методики викладання мов у контексті входження України в Європейський простір: матеріали ІІ Міжнародної наук.-практ. конф., 03 квітня 2025 р. / М-во освіти і науки України, УНУ, ф-т менеджменту, кафедра української та іноземних мов. – Умань : ВІЗАВІ, 2025. – 105 с.

У збірнику представлені матеріали доповідей учасників ІІ Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми лінгвістики й методики викладання мов у контексті входження України в Європейський простір», що відображають наукові, методичні та прикладні результати досліджень. Розраховано на студентів, аспірантів, викладачів, наукових співробітників та фахівців, які займаються проблемами лінгвістики, педагогіки та методики викладання мов.

© УНУ, 2025

ЗМІСТ

Авчіннікова Г. Д.
ФАКТОР РАДОСТІ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ У ВИВЧЕННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ…… 6

Бабич Л. О.
ГЕЙМІФІКАЦІЯ У ВИВЧЕННІ МОВ: ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ……. 9

Bechko Ya. V.
SEMANTIC STRUCTURE OF THE POLYSEMOUS ADJECTIVE ENG. *HOT* AT THE PHRASEOLOGICAL LEVEL..... 11

Білецька І. О.
ПАРАДИГМА WORLD ENGLISHES: ЗАГАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ТРАКТУВАННЯ…..... 16

Веремюк Л. Л.
ОКРЕМІ АСПЕКТИ СТИЛІСТИЧНИХ ТРУДНОЩІВ ПЕРЕКЛАДУ З НІМЕЦЬКОЇ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ..... 18

Hurskyi I.
THE ENGLISH-LANGUAGE DESCRIPTION OF A FOREIGN-LANGUAGE CULTURE: LEXICAL ASPECT..... 21

Зайчук В.В.
ВІДОБРАЖЕННЯ ГЕНДЕРУ НА РІЗНИХ РІВНЯХ МОВНОЇ СИСТЕМИ..... 22

Karychkovska S.
SPRUCE UP YOUR CONVERSATION..... 26

Каричковський В.Д.
ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТУ МОЛОДІЖНИХ ОБМІНІВ «СТУДЕНТСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ДІАЛОГ УКРАЇНА-ПОЛЬЩА»..... 28

Колісніченко А. І., Панченко Н. В.
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ МОВНОЇ ГРИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ..... 30

Комісаренко Н.О.
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ В НЕМОВНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ..... 32

І. О. Білецька
д.пед.н., професор кафедри теорії та практики іноземних мов
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

ПАРАДИГМА WORLD ENGLISHES: ЗАГАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ТРАКТУВАННЯ

Засновником такого напряму лінгвістичної думки, як World Englishes Paradigm, розвиток якого спричинило глобальне поширення англійської мови (АМ) та її диверсифікація, вважається американський лінгвіст Б. Качру. Він почав розробляти концепцію англійських мов світу ще у 60-ті роки XX століття [2, с. 222], і вона мала значну кількість прихильників до 1978 р. У цей час було проведено дві конференції, організовані Л. Смітом (у дослідному центрі «Схід-Захід», Гонолулу, Гаваї, США, 1-15 квітня 1978 р.), Б. Качру та Р. Кверком (в Іллінойському університеті, Урбана, Іллінойс, США, 30 червня – 2 липня 1978 р.), на яких вперше широко обговорювалися назрілі проблеми поширення нових варіантів глобальної англійської.

Підсумовуючи обговорення питань, пов’язаних з реальністю розвитку АМ, Б. Качру, Р. Кверк та Л. Сміт [4, с. 17-19] декларували початок нового етапу досліджень глобальних функцій АМ та в рамках парадигми World Englishes визначили завдання вивчення соціокультурних, мовних та освітніх відмінностей використання АМ у національних та міжнародних контекстах.

У 1981 р. було засновано науковий журнал, перші п’ять випусків якого вийшли під назвою «World Language English», а 1986 р. він отримав нову незмінну з того часу назву «World Englishes», що конкретизує наукові інтереси його видавців та авторів.

На конференції «Language and Power: cross-cultural dimensions of English in media and literature», організованої Л. Смітом за участі дослідницького центру «Схід-Захід» у Гонолулу (6-13 серпня 1986 р.), було створено Тимчасовий організаційний комітет, який на конференції TESOL у Чикаго (1988 р.) сформував Міжнародний комітет з вивчення англійських мов світу –

the International Committee for the Study of World Englishes (ICWE). Через чотири роки Міжнародний комітет зібрався під головуванням Б. Качру на конференції «World Englishes Today» (Урбана, Іллінойс, США, 2-4 квітня 1992 р.) й оголосив про створення Міжнародної асоціації англійських мов світу – International Association for World Englishes (IAWE). Її першим президентом став Б. Качру.

Власне термін «World Englishes» має широку семантику і відкритий для різних інтерпретацій, які можна звести до трьох типів. По-перше, він використовується як спільне найменування широкого діапазону різних підходів до опису та аналізу глобальної варіативності АМ у рамках напряму World Englishes Paradigm, або контактної варіантології англійської.

У другому, вужчому значенні, цим поняттям позначають «нові англійські мови», що виникли на теренах колись підконтрольних Британській колоніальній імперії таких, як сучасні країни Карибського басейну, Західно-Африканські та Східно-Африканські регіони, наприклад, Нігерії та Кенії. До цієї ж категорії відносять і такі «азіатські англійські мови», як АМ Гонконгу та Сінгапуру, індійська англійська, малайзійська англійська, філіппінська англійська та ін. Дослідження цих різновидів АМ, як правило, зосереджені на ареальних характеристиках та особливостях вимови, граматики та словника автономних національно-територіальних варіантів АМ.

Третій варіант значення, що наповнює термін «World Englishes», асоціюється з працями Б. Качру та його послідовників, які спираються на уявлення про поліцентричність сучасної АМ та рівноправне включення всіх її різновидів у єдину парадигму незалежних англійських мов світу.

Усі три підходи спрямовані на вивчення різних аспектів включення АМ до локальних контекстів глобального розвитку. У рамках парадигми World Englishes розробляються методологічні основи та теоретична перспектива вирішення питань ідеології поліцентризму, статусу та функціонування нових варіантів АМ, вибору моделі викладання, відносин мови носіїв та неносіїв [1].

Обґрунтовуючи вибір назви World Englishes, Б. Качру доводив [2, с. 2], що термін символізує варіативність форм та функцій АМ, різноманіття соціолінгвістичних контекстів, сфер використання та різновидів АМ, її креативну природу та диверсифікацію типів акультурації, якій вона піддається у всіх регіонах світу. Термін підкреслює не дихотомію ««ми» – носії та «вони» – неносії АМ», а належність до єдиного мовного простору АМ, те, що Б. Качру називає «World-Englishness».

Список використаних джерел:

1. Jenkins J. World Englishes. A resource book for students. London and New York : Routledge, Taylor and Francis Group, 2003. 233 p.
2. Kachru B. B. Models for Non-native Englishes. Urbana, IL: University of Illinois Press, 1992. P. 48–74.
3. Kachru B. B. Models of English for the Third World: White Man's Linguistic Burden or Language Pragmatics? *TESOL Quarterly*. 1976. № 10. P. 221–239.
4. Kachru B., Quirk R. English for cross-cultural communication / Braj B. Kachru, Randolph Quirk, Smith Larry E. ed. London : Macmillan, 1981. P. 3–20.

Л. Л. Веремюк
к. пед. н., доцент кафедри теорії та практики іноземних мов
Уманський державний педагогічний університет

ОКРЕМІ АСПЕКТИ СТИЛІСТИЧНИХ ТРУДНОЩІВ ПЕРЕКЛАДУ З НІМЕЦЬКОЇ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Завдяки інтернету та спілкуванню за допомогою електронних пристроїв кожне нове сленгове, тінейджерське слово підхоплюється користувачами та стрімко входить у щоденний вжиток. Схожа ситуація із наданням нових значень відомим фразам або фразеологічним зворотам. Під впливом розвитку цифрових технологій поступово зникають межі стилістичної приналежності.

Розглянемо окремі аспекти стилістичних труднощів перекладу з німецької мови. Одним із аспектів є слова-евфемізми. Сама їх поява в мові базується на тому, що одне і те саме слово можна вживати у різних обставинах